

זה הדבר

زوهد بركه ZO HADEREKH

גיליון 46, 27 בנובמבר 2019

ביני - כינר העיר ריקה

תומכי נתניהו לא התייצבו לימין המנהיג, שמעמדו הציבורי הולך ונחלש לעיני כל

נתניהו". ואכן, ניתן להעריך כי סוף שלטונו קרב – גם אם יעמוד בראשות ממשלת המעבר בכנסת ה-23. יעידו על כך כוונות ההתמודדות בפריימריז של כמה מבכירי הליכוד; דבריו של אביגדור ליברמן (25.11) נגד מתן חסינות לנתניהו; כמו גם כישלון נתניהו עצמו להרכיב שוב ממשלה.

אך למחנה מתנגדי נתניהו אסור לשכוח: את נתניהו חייבים להדיח לא רק בגלל שחיתותו, אלא גם בגלל ההסתה הגזענית חסרת המעצורים שלו נגד הציבור הערבי ונגד נבחרי בכנסת; בגין הרחבת ההתנחלויות ופשעי המלחמה בשטחים הכבושים; בעקבות העמקת הפערים החברתיים-כלכליים בשנות כהונתו; ובשל הגברת התוקפנות נגד מדינות ועמי האזור בתקופתו. גזענותו של נתניהו, המופגנת בעתות משבר אישי-פוליטי-משפטי, היא צדה השני של מטבע האישום בשחיתות.

מק"י וחד"ש הזהירו בזמן אמת מפני ההסתה של הימין הפשיסטי המשתולל, שרשמה בשבועות האחרונים שיאים חדשים כאשר עמדה על הפרק אפשרות של הרכבת ממשלה הנסמכת על תמיכת הרשימה המשותפת. מק"י וחד"ש שבו והזהירו שאי-העמידה מול נגד ההסתה כלפי המיעוט הלאומי תגביר את התיאבון הפשיסטי לפגיעה ברשויות האכיפה, בתקשורת, באקדמיה, בתרבות ובכל מי שלא יסור למרות הימין. דבריו המסוכנים של נתניהו ("לחקור את החוקרים") ושל שריו ועושי דברו נגד רשויות אכיפת החוק מעידים כי צו השעה, כעת יותר מתמיד, הוא סילוקו מכס השלטון. אך זו גם שעת מבחן למחנה מתנגדי נתניהו: שותפות עם הציבור הערבי היא הדרך היחידה להפלת הימין, ושוויון אזרחי ולאומי הוא התשובה לגזענות השלטונית. שתיקה מול ההסתה של נתניהו נגד הנהגת הציבור הערבי תשרת רק את המושחת.

כינר העיר ריקה. בנימין נתניהו מבודד, אף בשורות מפלגתו, בעקבות הגשת כתב האישום בגין עבירות של שוחד, מרמה והפרת אמונים (עוד על כך - ר' עמוד 4 בגיליון זה). המחזה המתגלה לעיני כל, ביום שלישי האחרון (26.11) בכיכר המוזיאון בתל-אביב, מספר את כל הסיפור:

ההמונים לא הגיעו, רוב חברי הכנסת והשרים החרימו וראשי בלוק הימין-חרדים אף לא חלמו להתייצב לימינו של נתניהו-מעשיהו. זאת, חרף המאמצים האישיים של ראש הממשלה בעצמו וחבר יועציו להמריץ את תומכיו להתייצב לעוד "מפגן נאמנות" במנהיג. אף המתנחלים, החכים חוב גדול מאוד לנתניהו, לא הגיעו. ההסעות מההתנחלויות בוטלו ברגע האחרון ונתניהו עצמו,

ששהה בתל-אביב בציפייה לשעת כושר, נפקד מהאירוע ההזוי בו כיכבו אישים מן השוליים של הימין הקיצוני המקומי.

ואין זה מקרי. התמונה העולה מכתב האישום נגד נתניהו חמורה וקשה ביותר. ממצאי חקירת המשטרה מספקים הצצה לשחיתות המבנית במערכת ומפנים זרקור לקשרי הון-שלטון שאפיינו את כל ממשלות נתניהו בעשור האחרון: יחסי קח-תן עם אילי ההון ארנון מילצ'ין וגיימס פאקר במשך למעלה מחמש שנים; רקיחת עסקה עם מו"ל "ידיעות אחרונות" ואיל התקשורת ארנון (נוני) מוזס; ומסירה בפועל של משרד התקשורת לידי משפחת אלוביץ', בעלי אתר "וואלה". מעל לכל בולטת האובססיה של נתניהו לכלי התקשורת והניסיון שלו ושל משפחתו לשלוט בסיקור העיתונאי בישראל.

כתב האישום, העריכו פרשנים פוליטיים רבים בטווח שבין "מקור ראשון" ל"הארץ", מבשר את "סוף עידן

מכתבים למערכת

מדינה פלסטינית עכשיו

ב-29 בנובמבר הקרוב, יום הסולידריות הבינלאומי עם העם הפלסטיני, אנו, חברות וחברי קבוצת "הפועלות" שיזמה כמה פעולות תחת הסיסמה "מדינת פלסטין עכשיו", יחד עם פעילים פלסטינים, ישראלים ובינלאומיים, מתכננים להגיש מכתב לנציג האיחוד האירופאי באל-קודס / מזרח ירושלים. אנו מבקשות שהאיחוד יכיר באופן חד צדדי במדינת פלסטין ויתמוך במעשים בהקמתה בלא קשר למדיניות הישראלית. להלן תוכן המכתב:

אנו, תושבים ותושבות פלסטיניות וישראליות משני צדי הקו הירוק, בתמיכה של פעילות ופעילים בינלאומיים, פונים אליכם לממש באופן מעשי את תמיכתו הרשמית של האיחוד האירופי בהקמת מדינת פלסטין העצמאית ולהכיר במדינה זו בלא קשר לעמדת ישראל בעניין.

אנו סבורים שהכיבוש הצבאי של הגדה המערבית, המצור על רצועת עזה, וסיפוח ירושלים המזרחית - אל קודס לשטח מדינת ישראל אינם לגיטימיים. זכותם של הפלסטינים להקים את מדינתם בשטחים אלה, וזכותם המלאה של הפלסטינים הפלסטינים מ-1948 לחזור לאדמותיהם בשטח מדינת ישראל. זכויות אלו מעוגנות בהחלטות האו"ם 242 ו-194.

האיחוד מקיים קשרים ענפים עם מדינת ישראל בגבולותיה הלא חוקיים. לכן, גם מוסדותיכם וממשלות המדינות החברות באיחוד נושאים באחריות מסוימת לכיבוש, לסיפוח, למצור ולטיהור האתני משנת 48.

בישראל מכהנת ממשלה שסבורה שהכיבוש הוא לגיטימי. זוהי עמדה אידיאולוגית ולא עמדה טקטית שנובעת מחששות ביטחוניים. לפיכך אין שחר לטענה הרווחת כיום בעולם, שלפיה "שלום יושג רק במשא ומתן בלא תנאים מוקדמים".

שלום יושג רק עם הקמת מדינה פלסטינית בגבולות 67 והכרה בזכות השיבה של הפלסטינים לאדמותיהם ולרכושם מהם גורשו ב-1948. לכן, חשוב שהממשל הישראלי הנוכחי יבין כי קשריו עם מדינות העולם ייפגעו ואף ינותקו אם ישראל לא תעמוד בחובתה זו. על בסיס זה יש מקום למשא ומתן מפורט לשם גיבוש הסדרי ביטחון והיחסים העתידיים בין מדינת ישראל למדינת פלסטין.

מהלך זה חשוב עוד יותר נוכח מהלכיהם המתואמים של נשיא ארצות הברית דונלד טראמפ וראש ממשלת ישראל בנימין נתניהו להנציח את הכיבוש במסווה של "עסקת המאה". מטרתה של עסקה זו היא להעניק לגיטימציה לכיבוש, כמו שנעשה בהכרה הבלתי חוקית של טראמפ בירושלים כבירת ישראל ובכיבוש הישראלי ברמת הגולן.

זכותם של כל בני האדם להיות חופשיים ולחיות בשלום ובשוויון במדינתם, וזה כולל כמובן את בני העם הפלסטיני החיים שנים רבות כפליטים ותחת כיבוש אכזרי.

ניתן לצרף חתימות לפנייה באמצעות הדואר האלקטרוני:
shuster1761@gmail.com

צילי גולדנברג, ירושלים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

בידי מי המפתח?

"איך תוכל לתפקד הממשלה בחדר הזה כשהמפתח לחדר בידי איימן עודה?"

(ראש הממשלה בנימין נתניהו בישיבת הממשלה, 10.11)

המפתח נמצא!

"המפתח גם נועל את התא שלך במעשיהו".

(תגובה של ח"כ איימן עודה בטוויטר לדברי נתניהו, 10.11)

"המוסד", לא מה שחשבתן: ארגון פמיניסטי

"יש מקומות עבורה שמנפצים בהם תקרות זכוכית. יש כאלה שמראש הסירו אותן. כמה שיותר נועז. כמה שיותר יצירתית. עם תשוקה שאי אפשר להסביר. צריך להרגיש, וככה זה יהיה. יום אחר יום. זאת העבודה".

(מודעת דרושים של המוסד, "דה מרקר", 8.11)

גם התרבות, לא מה שחשבתם: כמו במוסד

"המשרד לנושאים אסטרטגיים והסברה פרסם באחרונה מודעת דרושים שכותרתה 'משרת ראש תחום בכיר (זירה) (תרבותית)'. התפקיד הבכיר כולל 'אחריות על ניהול המערכה נגד הדה-לגיטימציה בתחום התרבות. פיתוח, ניהול והפקה של פרויקטים לשם קידום מדיניות ההסברה והדיפלומטיה הציבורית על פי אסטרטגיית המשרד, במטרה להעביר מסרים לחיזוק תדמיתה החיובית של מדינת ישראל'. בהתאם לכן, התפקיד ב'זירה התרבותית' כולל גם 'גיבוש תמונת האיומים בשיתוף עם אנף המודיעין לרבות אחריות הגדרת הצי"ח (ציון ידיעות חיוניות - מושג מודיעיני), בהתאם לסדר העדיפות שייקבע על ידי האחראי לזירה'. בין דרישות התפקיד לא מופיעה אף מלה על ידע בתחום התרבות, אבל דווקא כן 'יכולת ניתוח תמונת איומים רחבה לייעדים ממוקדים' ו'היכרות עם תחום הדה-לגיטימציה'".

(נעה לנדאו, "הארץ", 11.11)

סחתיין על הכנות

"כשר תקשורת לא ביקרתי אף פעם במשרד התקשורת".

(נתניהו בחקירתו במשטרה, "כלכליסט", 12.11)

לא די לנו עם ביבי?

"נשיא ארצות הברית, דונלד טראמפ, אמר בנאום באירוע של הקהילה היהודית האורתודוקסית בניו יורק, שאם הוא היה מתמודד בבחירות בישראל - הוא היה מנצח בקלות.

טראמפ התלוצץ ואמר שאם נשיאותו תסתיים בעקבות הליך ההדחה שמופעל נגדו, הוא יוכל בקלות לעבור לישראל ולהפוך למנהיג המדינה. 'אנחנו עובדים קשה על ישראל. אם יקרה פה משהו, אני חושב שיש לי שם תמיכה של 98 אחוזים, אני אהיה שם ראש הממשלה מהר מאוד', אמר לקהל המושמע.

'איזו מערכת בחירות יש שם? הם כולם נלחמים ונלחמים. לנו בארצות הברית יש מריבות מסוג שונה, אבל לפחות אנחנו יודעים מי כאן הבוס! הם ממשכים לערוך בחירות ואף אחד לא נבחר', אמר לקול צחוק הקהל ומחאות כפיים סוערות".

(ישראל היום, 13.11)

לקראת הכנס החמישי לקידום מעמדם של אנשים עם מוגבלות למען שילוב בעבודה של בעלי מוגבלות

כאשר הגיעה עם המדינה להסכם שמחייב מקומות עבודה ציבוריים בהם יותר ממאה עובדים להעסיק אנשים עם מוגבלות לפחות ב-5% מהמשרות, ובמגזר הפרטי ב-3% מהמשרות. נוסף על כך, יש להיאבק למען הנגשת מקומות עבודה לאנשים עם מוגבלות: ללא הנגשה פיזית ודיגיטלית אין תעסוקה ואין אינטגרציה חברתית.

דחיל אבו זייד ומשתתפים בכנס הרביעי לקידום אנשים עם מוגבלות (צילום: האגף לקידום שוויון בהסתדרות)

האגף לקידום שוויון בהסתדרות הוקם בשנת 2015 במטרה לקדם שוויון בין כל שכבות האוכלוסייה, ללא הבדלי לאום, מין, דת, מגזר ומגדר. אנו פועלים לשינוי פני החברה הישראלית לטובה, למען חברה שיוונית וצודקת, למען סגירת הפער החברתי ולמען צדק חברתי. לכן לקחנו על עצמנו להוביל את השינוי ולזיום כנס שנתי למען אנשים עם מוגבלות. הכנס החמישי ייערך בסמיכות ליום הבינלאומי לאנשים עם מוגבלות, שמצוין ברחבי העולם בכל שנה ב-3.12. על האמנה הבינלאומית לזכויות אנשים עם מוגבלות חתמו יותר מ-183 מדינות - ובכללן ישראל. אנשים עם מוגבלות חייבים להיות במרכז ולא בשוליים. זה תפקידנו וזו שליחותנו המעמדית והחברתית.

דחיל אבו זייד

יו"ר סיעת חד"ש בהסתדרות ויו"ר האגף לקידום שוויון

מתנגדים לסגירת המרכז

הגריאטרי מלבן בראשל"צ

העובדים פתחו במערכה למניעת סגירתו של המרכז הגריאטרי מלבן בראשון לציון. על כוונת סגירת המרכז נמסרה ליו"ר ועד העובדים, עוזי חוה. מוועד העובדים נמסר שההודעה באה בהפתעה גמורה, ללא שום הודעה מוקדמת. המנהל הודיע כי לעו"ס המרכז כי תוך חודשיים עליה למצוא מקומות חלופיים למטופלי המרכז. יצוין שבני משפחות המטופלים לא ידעו על כוונת סגירת המרכז. התוכנית לסגירת המרכז מסכנת את מקום עבודתם של 180 שכירים.

היום (27.11) ייפתח הכנס החמישי לקידום מעמדם של אנשים עם מוגבלות, אותו מארגן האגף לקידום שוויון בהסתדרות. הכנס ייערך בהשתתפות נציגי ארגונים ועמותות העוסקים בקידום מעמדם של אנשים עם מוגבלות ובשמירה על כבודם, מעמדם, זכויותיהם וחופש הבחירה שלהם. הכנס ידון בבעיות ובאתגרים אקטיביים בהם נתקלים אנשים עם מוגבלות בחיי היום יום.

החברה שלנו, החברה הישראלית, מתייחסת לאנשים עם מוגבלות באופן מחפיר. בסקר שנערך בדבר אנשים עם מוגבלות נתקבלו התוצאות הבאות: 80% מההורים של ילדים שאינם סובלים ממוגבלות אינם מעוניינים שילדיהם ישתתפו בחוג בצד ילד נכה; כמחצית מהנשאלים לא היו מוכנים להיות בני או בנות זוג של אנשים עם מוגבלות; 8% מהנשאלים מאמינים כי לאנשים עם מוגבלות לא צריכה להיות זכות להינשא ולהביא ילדים לעולם. נשאלים רבים השיבו כי הם סבורים שמקומם של אנשים עם מוגבלות הוא במפעל השיקומי או בבית.

לפי נתוני המוסד לביטוח לאומי והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כמיליון וחצי אזרחים ישראלים (קרוב ל-20% מהאוכלוסייה) הם אנשים עם מוגבלות ברמה כלשהי. זאת אומרת, אחד מכל חמישה אזרחים בישראל סובל מנכות או ליקוי בריאותי כלשהו מקשת הנכויות הרחבה: פיזית, תנועתית, חושית או נפשית.

מתוך כלל בעלי המוגבלות, 4% נולדו עם המוגבלות ואילו 96% הפכו לבעלי מוגבלות עקב תאונת עבודה, תאונת דרכים, מחלה או אירוע בלתי צפוי אחר. כלומר, בעלי מוגבלות קיימים בכל חלק באוכלוסייה, וכל אחד ואחת מאתנו עלול למצוא עצמו בקטגוריה זו.

אנשים עם מוגבלות סובלים מקשיים מיוחדים בהשתלבות בשוק העבודה. בעוד ששיעור ההעסקה של אנשים שאינם סובלים ממוגבלות עומד על 79%, בקרב בעלי מוגבלות - רק 60% מועסקים. בקרב הסובלים ממוגבלות חמורה, שיעור המועסקים הוא 47%.

המצב קשה אף יותר בקרב בעלי מוגבלות בחברה הערבית – רק 22% מתוכם מועסקים. יצוין כי שיעור בעלי המוגבלות בחברה הערבית הוא פי שניים משיעורם באוכלוסייה היהודית, ומצבם של בעלי המוגבלות הערבים קשה אף יותר בשל אפשרויות התעסוקה המצומצמות ממילא ביישובים הערביים.

"החוק לשילוב נכים בעבודה", שחוקק ב-2005 ומתבסס על פעילות ועדת לרון (החוק ידוע גם בשם "חוק לרון"), איפשר לבעלי מוגבלות לעבוד מבלי לשלול מהם את הזכות לקבלת קצבה מביטוח לאומי, כל עוד הם משתכרים מתחת לרמת השכר הממוצע במשק. עם זאת, בשנתיים האחרונות שיעור המועסקים בקרב אנשים עם מוגבלות ירד.

אי-העסקתם של בעלי מוגבלויות עולה למשק הישראלי בהפסד משוער של 5 מיליארד ש"ח מדי שנה, ומונעת מאנשים בעלי מוגבלות לממש את שאיפותיהם, להתפתח ולפרנס את עצמם ואת משפחותיהם בכבוד. לכן, שילובם בשוק העבודה הוא חובה ולא מעשה-חסד.

לכל ארגון חייבת להיות תוכנית שנתית לקידום שילובם של אנשים עם מוגבלות. ההסתדרות מילאה תפקיד חלוצי בעניין,

חד"ש והמשותפת על פשעי נתניהו

בתגובה להגשת כתבי האישום נגד נתניהו פרסמה הרשימה המשותפת הודעה לתקשורת. וזו לשון ההודעה: "עבירות נתניהו ושקריו זכו סוף סוף בהכרה משפטית. אבל הסכנה הנשקפת ממנו רק התגברה. לאחר ששיתק את המדינה תוך כדי פגיעה אנושה בציבורים המוחלשים, יזם מלחמות וביצע פשעים, והסית נגד האזרחים הערבים - וכל זאת כדי להימלט מדין - מעמיד כעת נתניהו את חסידיו נגד גורמי האכיפה. זו אינה מטאפורה, נתניהו אכן עלול להוביל למלחמה (פנימית או חיצונית) עקובה מדם כדי להישאר מחוץ לכלא. מחשש כי יפעל, אנו קוראים להדחתו המיידית מתפקידו כראש ממשלה בכל דרך דמוקרטית שהחוק מאפשר".

גם חברי הכנסת של חד"ש הגיבו להגשת כתבי האישום ולנאום המתקרבן שנשא נתניהו בעקבותיה. ח"כ יוסף ג'בארין הגיב: "כיבוש, מלחמה, גזענות, פערים, שנאה, הסתה, דה-לגיטימציה, אפליה... ועכשיו גם שוחד, מרמה והפרת אמונים. רשימת הפשעים של נתניהו ארוכה. עבודת התיקון צריכה להיות אמיצה וכוללת. נתניהו - הגיע זמנו ללכת הביתה. שלך ושל דרכך". יו"ר חד"ש והרשימה המשותפת ח"כ איימן עודה מסר: "ביום שנתניהו ישלם על פשעיו הפליליים נוכל להתחיל לתקן את הנזק שהסב בפשעיו החברתיים. הגזענות והשנאה שהפיץ לא ייעלמו יחד עמו למעשיהו, וזה תלוי בנו - ערבים ויהודים - לבנות יחד חברה שוחרת שלום ודמוקרטיה שוויונית שתשרת את כלל האזרחים".

ח"כ עופר כסיף השתתף באירוע הזיכרון הטרנסי

ח"כ עופר כסיף (חד"ש - הרשימה המשותפת) השתתף ביום רביעי בשבוע שעבר (20.11) באירוע יום הזיכרון של הקהילה הטרנסג'נדרית, שנערך במרכז הגאה בת"א. ח"כ כסיף מסר: "הגעתי היום לטקס יום הזיכרון הטרנסי הבינלאומי. זהו יום המוקדש לזכרם של אלו שנרצחו על רקע מגדרי או שלחו יד בנפשם בשל הדיכוי החברתי המופעל כלפי אנשים על הקשת הטרנסית. עלינו לזכור לא רק את הקורבנות אלא גם את החיים. מעל למחצית מהאנשים על הקשת הטרנסית בישראל חוו אלימות בשל זהותם המגדרית, וכ-41% מהם ניסו להתאבד. מחקרים מראים כי ניסיונות התאבדות אלו נובעים מגילויי טרנספוביה ושנאה בחברה. עלינו לפעול לשילובם של אנשים על הקשת הטרנסית בכל המרקם החברתי: במקומות הלימודים והעבודה, באקדמיה, בתרבות וכמובן גם בייצוג הפוליטי. היו חזקים, חבריי בקהילה הטרנסית ובקהילת הלהט"ב בכלל. אנחנו אתכם!"

העובדים משתכרים שכר נמוך

על פי מרכז אדוה, כרבע מהעובדים בישראל מועסקים במשרה מלאה אך משתכרים שכר נמוך, המוגדר כשכר שאינו עולה על שני-שליש מהשכר החציוני של עובדים במשרה מלאה. נתון זה מציב את ישראל במקום לא מחמיא, כמעט בתחתית רשימת מדינות המערב הקפיטליסטיות.

מק"י וחד"ש: הממשלה מפקירה נשים קורבנות אלימות

אלפים הפגינו ביום שני השבוע (25.11) ברחבי הארץ לציון יום המאבק הבינלאומי באלימות כלפי נשים. במשכן אומנויות הבמה בתל אביב נערכה עצרת נגד אלימות כלפי נשים ומוקדם יותר התקיימה צעדה מכיכר רבין לעצרת המרכזית, אחרי שורת פעילויות שהתקיימו במהלך היום על ידי הארגונים החברתיים בישראל על מנת להגביר את המודעות לנושא. גם בירושלים ובחיפה התקיימו מצעדים, ואירועים נוספים נערכו בבאר שבע, אשקלון וקרית מלאכי.

לרגל היום הבינלאומי למאבק באלימות נגד נשים, פרסמו המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) והחזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון (חד"ש) גילוי דעת בו הדגישו את מחויבותן למאבק הזה. כמו כן קרא גילוי הדעת להגברת המאבק למען שוויון זכויות לנשים בכל תחומי החיים.

לפי נתוני משרד הרווחה, בשנים 2018-2004 נרצחו 163 נשים בידי בני זוגן. מתחילת שנת 2019 נרצחו 13 נשים, 7 מתוכן ערביות. למרות שצוות ממשלתי הכין תכנית רב שנתית למניעת אלימות במשפחה, לא הקצתה הממשלה את המשאבים הדרושים ליישומה (250 מיליון ש"ח לחמש שנים). לפי נתוני הלמ"ס, כ-336 אלף נשים נפגעו מעבירות מסוגים שונים בשנת 2018, מתוכן כ-140 אלף נשים נפגעו מהטרדה מינית. גם כאן ניכרת אוזלת ידם של מוסדות הרווחה בשל מדיניות הקיצוצים וההפרטה של הממשלה.

גילוי הדעת מסכם: "תופעת האלימות נגד נשים קיימת בכל חברה, והיא חוצה תרבויות ומעמדות. אלא שבישראל היא מקבלת משנה תוקף בצל מציאות המיליטריזם, האלימות, התפשטות העוני והידרדרות המצב החברתי. מק"י וחד"ש מברכות את כל הכוחות והארגונים הפועלים למיגור אלימות נגד נשים. אנו גאים במיוחד בתפקיד שמובילה חברת הלשכה המדינית של מק"י, ח"כ עאידה תומא סלימאן, במיוחד בשנות כהונתה כיו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה ושוויון מגדרי. מק"י וחד"ש קוראות לחבריהן ולציבור הרחב להשתתף באירועים השונים לציון היום הבינלאומי למאבק באלימות נגד נשים - בכנסת, בחיפה, בת"א ועוד".

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

מה מאחורי האינתיפאדה הלבנונית

מאת חסן מסארווה

המשטר, אלא באמצעות ליכוי היריבויות הממסדיות הרב-קוטביות בלבה של ההתקוממות. עם זאת, הרגע ההוא חשף את מבנה המערכת ויצר חלל אליו ניתן יהיה לחזור בתנאים פוליטיים בשלים יותר.

היעדר הארגון הפוליטי הוא שאיפשר לאנשים כמו סמיר ג'עג'ע, ואליד ג'ונבלאט, פואד סיניורה ונג'יב מיקאטי, המושחתים של תנועת "14 במרס", סוכני סעודיה על סוגיהם וסוכני השגרירויות המערביות, לדבר בשם ההמונים המתקוממים ולהשתמש בתנועה בהתאם לחישוביהם הפוליטיים. הסתננות זו איפשרה לאידאולוגיה כוזבת

המכוונת נגד "נשק ההתנגדות" לחלחל לתנועה. זה שיח ישן, המנסה להעמיס על ההתנגדות לישראל ולהגמוניה האמריקאית את כל משקל המצב הכלכלי. אך האמת היא כי אלה הנמצאים בחיקם של פרויקטים אמריקאיים וסעודיים הם שמכרו את המדינה לחברות גדולות, למשקיעים זרים ולבנק העולמי.

בשיא ההתקוממות התפטר סעד חרירי – האיש שאינו

פוסע אפילו צעד אחד ללא אישור אדוניו בסעודיה – מראשות הממשלה, בטענה כי הוא נענה לדרישות העם. אז החלו לשווק אותו כמה מן האופורטוניסטים ה"רוכבים על הגל", שהכריזו על עצמם דוברי התנועה, כגיבור היחיד שאוזנו כרויה לדופק הרחוב. לאחרונה אפילו עלה שמו שוב כמועמד לקבלת המנדט להרכבת הממשלה החדשה! אך האמת היא שאין בפוליטיקה הלבנונית מי שנושא באחריות להידרדרות הכלכלית והפוליטית של המדינה כמו סעד חרירי, שמשפחתו שולטת במערכת הכלכלית הלבנונית מאז הסכם "טאיף".

בתוך כל האבסורד הזה, בהתקוממות ישנו גם גרעין המורכב מקומוניסטים, אנשי שמאל ותומכי ההתנגדות. גרעין זה ניסה, עוד מראשית הדרך, לכוון את ההתקוממות העממית אל המטרה המפחידה את המשטר: הבנק המרכזי. עם הסיסמא "יופל שלטון הבנק", הם יצאו נגד הביזה הפיננסית של לבנון בידי המעמד השליט ותאגידים זרים, המתבצעת בחסות קרן המטבע הבינלאומית, הבנק העולמי והאימפריאליזם האמריקאי.

כוחות הביטחון, שלא התערבו משמעותית בשום התכנסות מאז תחילת ההתקוממות, הגיבו מיידית ובאלימות קשה רק כאשר קבוצה של צעירים קומוניסטים ניסתה לקיים מחאה לא-אלימה במבנה של איגוד הבנקים. כוחות הביטחון עצרו אותם בכוח, ללא שום סיקור מצד כלי התקשורת המצויים בשליטת בעלי ההון. כי זה הדבר שמפחיד את בעלי ההון יותר מכל: הפניית ההתקוממות לכיוון מעמדי אמיתי. רק כאשר קול "השנאה המעמדית" יעלה ויהיה מאורגן, נראה את כל האופורטוניסטים המנסים לרכוב על ההתקוממות נמלטים בבהלה למקומם הטבעי, לחיקו של השלטון.

תרגום: נסים מוסא

המאמר התפרסם בעיתון "אל-אתיחאד"

אירועי השבועות האחרונים, מאז יצאו ההמונים הלבנוניים לרחובות במחאה אדירה נגד המצב הכלכלי במדינה, הוכיחו כי שינוי מהפכני של המשטר בלבנון מורכב ומסובך בדיוק כמו המשטר עצמו. המורכבות של המשטר בלבנון נעוצה בהיותו מערכת רב-קוטבית; כל קוטב דוגל בפרויקט הפוליטי שלו, הנסמך על גוש עדתי, מבנה אידאולוגי, אינטרסים אזוריים ובריתות בינלאומיות. עם זאת, האינטרס המשותף של כל הקטבים הללו הוא שימור המערכת האלקטורלית,

הפוליטית והמעמדית – אותה מערכת המאפשרת לבעלי ההון, לבנקים, לחברות הגדולות, ל"נסיכי העדות" ולתאגידים רב-לאומיים לבזוז ולרושש את העם הלבנוני.

בתנאים של המשטר הזה, העובד הלבנוני, אשר נולד כבן של עדה מסוימת ובאזור מסוים, הוא מלכתחילה שותף בכוח בנרטיב מובהק ובמבנה אידאולוגי שלם. מבנה זה משרת פרויקט פוליטי עדתי זה או אחר, ובה בעת מעוות ומסתיר את

זהותו המעמדית של העובד. צורת משטר זו איתנה מאד, והיא חונקת את מעמד העובדים יותר מכל משטר סמכותני או משטר צבאי ערבי, בו המעמד השליט הוא הומוגני ומצומצם. ולמרות זאת, הוכיח הציבור הלבנוני כי הוא מסוגל ליצור את הרגע המהפכני יוצא-הדופן, אשר מנפץ את המחסומים העדתיים והאידאולוגיים. זה הרגע שמחזיר אנשים לזהות המעמדית האמיתית שלהם והם חשים אותם כאב וחוסר צדק. רק במאבק עממי ברחובות הם מבטאים את המכנה המשותף הממשי, החוצה עדות, מפלגות ונרטיבים אידאולוגיים מעוותים. או אז הם חווים את היכולת הקולקטיבית לחולל שינוי.

אך בתנאים של שיטה כה מורכבת וייחודית, ועל רקע הספונטניות וחוסר הארגון של ההתקוממות – בולט היעדרה של מסגרת ארגונית עממית, המולידה את תוכניתה ואת הנהגתה של ההתקוממות. העדר המסגרת העממית מונע את השלמתה של הזדמנות יוצאת דופן זו. וכאשר ההזדמנות חולפת, שבים האנשים לקנטונים העדתיים שלהם. זה מה שקרה ומה שקורה בביורר בציבור הלבנוני.

אין עדיין מהפכה בלבנון – התנועה וההתקוממות עוד נמצאות בנעוריהן. בגלל גורמים אישיים ואובייקטיביים, הן טרם הבשילו למהפכה אמיתית - כלומר הפיכה אמיתית של היסודות הפוליטיים, הכלכליים והחברתיים של המשטר. הזוהר המהפכני של ההפגנות פוחת ומספר המפגינים מצטמצם. האנשים המתקוממים ברחובות לאחרונה אינם גוש הומוגני אחד מבחינה מעמדית עם אותן דרישות והשקפות. אלה ציבורים שלכל אחד מהם אופי שונה; כל אחד עם תפיסה שונה של ה"מהפכה" ושל "המסד" נגדו הוא מתקומם. הרגע יוצא הדופן שהתהווה בראשית הדרך, שבו התמוטטו החומות האזוריות והעדתיות הכוזבות ונחשפה הזהות המעמדית האמיתית – נגזר. הוא לא דוכא בכוח זרועות הביטחון של

ווטו. תוניסיה ב-2011 תשמש כדוגמה: הסמכות העליונה למימוש מטרות המהפכה, "הרפורמה והמעבר הדמוקרטי", כללה נציגים מכל הקשת הפוליטית והחברה האזרחית. למרות שהכוחות הצבאיים באלג'יר ובסודאן ימשיכו למלא תפקיד פוליטי גם בעתיד הקרוב, אין פרוש הדבר שבידם מלוא הכוח בתקופת המעבר. סודאן היא דוגמה חיובית: אם הסכם שיתוף הכוח אכן ייצא לפועל, תשלוט בסודאן בתקופת המעבר מועצה ריבונית אזרחית-צבאית.

4) במעברים פוליטיים צריכים לנסות להגיע להסכמה על חוקי המשחק לפני שפונים לבחירות. במצרים אחרי 2011, גרמו בחירות מזורזות מדי לפילוג האופוזיציה הפוליטית ולהגברה דרמטית של הקיטוב החברתי. בגל הנוכחי, המפגינים רואים בבחירות מוקדמות מלכודת שתאפשר למשטרים הישנים לשכפל את עצמם בשמות חדשים. באלג'יר ובסודאן התנגדו המפגינים לניסיון הצבא לערוך בחירות במהירות האפשרית. בסודאן דחה ההסכם בין הכוחות המהפכניים והצבא את הבחירות בשלוש שנים, לאחר שתסתיים תקופת מעבר של שלטון טכנוקרטי. באלג'יר כובשים המפגינים את הרחובות מדי יום שישי במחאה נגד ההחלטה לקיים בחירות לנשיאות בדצמבר.

5) הלקח האחרון הוא, שהקריאה לשנוי באזורנו היא רדיקלית יותר מדרישה לבחירות דמוקרטיות, ומכוונת לרפורמות סוציו-כלכליות עמוקות. עיראק ולבנון מראות זאת בברור. בחירות חופשיות והוגנות, יחסית, התקיימו בשתייהן ב-2018, אבל תוצאותיהן רק חיזקו משטרים עדתיים מושחתים. לפי מדד הברומטר הערבי שערך לאחרונה מכון 'צ'טהם האוס', המצב הכלכלי והשחיתות נתפסים כאתגר המרכזי בעיני האלג'יראים (62.2%), הסודאנים (67.8%), הלבנונים (57.9%) והעיראקים (50.2%). דמוקרטיה לעומת זאת נתפסת כאתגר המרכזי באותן ארצות בהתאם רק אצל: 2.3%, 3.9%, 5% ו-1.4%. הניסיון של האביב הערבי הראה לאנשים שהדמוקרטיה היא אמצעי להשגת מטרה.

שלא כב-2011, כשמרידות האביב הערבי זכו בתמיכה בינלאומית רחבה, הגל השני, הנוכחי, מתרחש בסביבה עוינת. הנוכחות הרוסית והאיראנית באזור חזקה יותר, והאקלים הבינלאומי המערבי - אדיש. יתרון של המורדים הוא בניסיונם - הם מתאימים את הטקטיקות שלהם ללקחים שנלמדו מאז תחילת העשור באביב הערבי.

ד"ר פהמי הוא חוקר במכון המחקר הבריטי

צ'טהם האוס. תרגום: אבישי ארליך

חמישה לקחים מהתקוממות הערביות החדשות

מאת ג'ורג' פהמי

אנחנו מצויים, כנראה, בגל שני של "האביב הערבי". הגל שהתחיל בדצמבר בשנה שעברה בסודאן התרחב השנה אל אלג'יר, לבנון ועיראק. הוא נבנה על הניסיון הקודם, על שגיאותיו והישגיו. מפגינים מהגל החדש כבר למדו חמישה לקחים מהאירועים הקודמים:

1) סילוק ראש המשטר אין פרושו שהמשטר הפוליטי נופל. המפגינים המצריים בתחריר, בפברואר 2011, חגגו את החלטת חוסני מוברק להתפטר ועזבו את הכיכר בחשבם שדי בהתפטרותו כדי להבטיח מעבר לדמוקרטיה. בגל הנוכחי, המשיכו המתקוממים להפגין אחרי התפטרות עבד אלעזיז בוטפליקה וסילוקו של עומר אלבשיר ע"י הצבא בסודאן. המפגינים למדו שהמשטר לא תמנע בעומד בראש השלטון, אלא בחוקים ובתקנות שעל פיהם מתנהלת הספירה הפוליטית. לכן, שינוי פוליטי דורש לשנות את חוקי המשטר - לא רק את שמות המוציאים לפועל שלו.

2) פניה לאלימות היא הדרך המהירה ביותר לחיסול כל תקווה לשנוי דמוקרטי. מפגינים המחליטים לכוון נשק מציעים למשטריהם אפשרות להגדיר את ההתקוממות הפוליטית כמלחמת אזרחים, כפי שקרה בסוריה. אפילו כשקבוצות מזוינות מצליחות להפיל את המשטר, נוכחותן מסכנת את שלב המעבר לשלב הבא. כפי שראינו בלוב, בסודאן ובעיראק, למרות שעמדו בפני אלימות וריכוז ממשלתי, התעקשו המפגינים לשמור על אי-אלימות כעמדה עקרונית. בסודאן הגיבו המפגינים לטבח שבוצע ליד המטה הכללי של הצבא ב-3 ביוני בארגון הפגנת ענק ב-30 ביוני, וזו הכריחה את הצבא לחדש את המו"מ עם הכוחות המהפכניים. 3) כאשר המשטר הישן, קורס צריכה תקופת המעבר לכלול תהליך קבלת החלטות קולקטיבי, שבו גם לאופוזיציה יש זכות

115 הרוגים בהפגנות

ברחבי איראן נגד המשטר

להערכת הארגון אמנסטי אינטרנשיונל, מאז החל גל המחאה הנוכחי באיראן ב-15.11, הרגו כוחות הביטחון במדינה לפחות 115 בני אדם. המחאה פרצה על רקע עלייה של 50% במחירי הדלק בעקבות ביטול הסובסידיות הממשלתיות, אך עד מהרה הפכה למחאה כללית על רקע המצב הכלכלי במדינה. הפגנות התקיימו ביותר מ-100 ערים ברחבי המדינה, ובמקומות רבים הציתו המפגינים בנקים.

עם פרוץ ההפגנות ניתקה הממשלה האיראנית כמעט את כל חלקי המדינה מרשת האינטרנט, ובכך הצליחה להסתיר את היקף ההפגנות ואת מספרי הנפגעים במהלך דיכויין האלים. לפי שעה נראה כי כוחות הביטחון הצליחו לדכא את ההפגנות.

יו-יו-יופטר צעק אל אל ישראל

"מתפלא על השאלה שלך. אתה הרי יודע טוב ממני שאין מלבדו יצר את העולם בששה ימים, אחר-כך תפס חרופ. אבל יש לי סקופ עבורך... לפני שבועיים בחג מתן תורה עשינו חפלה גדולה ואז הוא לקח אותי הצידה והציג בפני א גאנצע מסמך, שחור על גבי לבן, ליתר דיוק: כחול-לבן, של הסכם בינו לבין אברהם אביכם במה שקרוי ברית בן הבתרים."

"נו, נו ומה כתב?"

"לא רק כתב, גם חתם באותיות של קידוש לבנה שהחכיר את פלשתינה-א"י לאברום ל-99 שנים ולא יותר, נשבע. אבל חביבי, עייפתי מהעיסוק בארץ ישראל ועמה, קבל חיבוק מיו-יו-יופטר ויחדיו נצעק בקול ניחר: 'אל אל ישראל'."

אבשלום קוה

אברהם צופה בכוכבים (איור: ליליאן)

גלינג, גלינג. קול אדיר בוקע בקצה הקו: "פרונטו" ("הלו" באיטלקית).
 "האם יש לי הכבוד לשוחח אוזן אל אוזן עם האל יופטר בכבודו ובעצמו?"
 "כן, כן. בהחלט. אני הוא יופטר ולא אחר. אתה יכול לקרוא לי בקיצור יו-יו, עם מי יש לי הכבוד?"
 "עם עיתונאי מארץ ישראל."
 "נאה, יאה. מה הביא אותך להתקשר לגוי שכמותי ולא רק גוי של שבת אלא של כל השבוע?"
 "לפני חודש פורסמה ידיעה שכבודו השיק בפירנצה את קובץ זיכרונותיו על תקופת משכני האלים."
 "וואלה? אם השמועה הגיעה לעיתוני תל-אביב ופרבריה אז אני בעננים. לכבוד הוא לי. אבל שמע משהו, מעיפים למדי המעברים מהאולימפוס לולהאלה של הנורדים, ומשם לאוהל מועד שלכם. וכל הזמן לסחוב את המזרונים."
 "חבר שלי קרא את הספר ואומר שבן זוגך בחדרים היה האל שלנו, יהוה."
 "כן, בטח. הוא חתיכת חברמן. בניגוד לוישנו ההודי ולסת המצרי שממשיכים לעשן 'נובלס' למרות שביקשתי שיפסיקו."
 "למה דווקא עם אלוקים המתוק שלנו?"

תודה לתלמידי גימנסיה הרצליה ובי"ס גבריאלי

אני מקדיש את השיר "איפה האבנים הטובות פלן" לתלמידי גימנסיה הרצליה ובית הספר גבריאלי בתל-אביב. התלמידים נתנו לנו שיעור מופלא באזרחות טובה ומעורבת נוכח אטימות המערכת השלטונית, לאחר שזו כלאה מאחורי סוגר ובריח את חבריהם לספסל הלימודים שכל פשעם הוא שנולדו בישראל לאימהות עובדות מהפיליפינים ומהודו. תודה לתלמידים, למורים ולמנהלים, שהתארגנו מהר לעמוד בשערי בית הכלא ולצעוק בקול – "הם משלנו, לא ניתן אותם".

איפה האבנים הטובות פלן

איפה האבנים הטובות פלן
 מי לקח אותן ?

איפה שני לוחות האבנים
 ובהם כל עשרת הדברים.

איפה האבן מבית אל
 ובלבה סלם.

איפה האבן הגלולה מפי הבאר בחרן
 ותוכה אהבה.

איפה האבן נגר-שדהותא מהגלעד
 ובפיה שלום.

איפה האבנים הטובות פלן?
 האבנים הטובות רגמו אותן
 הוציאו אותן אל מחוץ למחנה
 סקלו אותן אבן אחר אבן.

ונותרה עוד אבן דמועה
 על פי באר החיים
 השועה

כי נגול אותה מעל פי האמה
 ונשקה את חיינו בתקון.

תלמידי גימנסיה הרצליה ותלמידי בית הספר גבריאלי אהם
 שני לוחות האבנים ובהם כל עשרת הדברים.

איתן קלינסקי

פסטיבל הקולנוע סולידריות

סולידריות – פסטיבל תל אביב לקולנוע וזכויות אדם יפתח ביום חמישי, ה-2 בדצמבר. הפסטיבל הוא אירוע ייחודי המעלה לשיח הציבורי סוגיות חברתיות-פוליטיות מרכזיות. בפסטיבל מוקרנים סרטים פורצי דרך בנושאי זכויות אדם מהארץ ומהעולם, החותרים לקידום השלום והדמוקרטיה לצד השוויון והצדק החברתי. הפסטיבל נערך בסינמטק תל אביב מאז שנת 2010. תוכנית הפסטיבל משלבת סרטים בינלאומיים עטורי פרסים, עלילתיים ותיעודיים, ומסגרות לבחינת נושאים הקשורים במאבקים חברתיים רבים ומגוונים בכל העולם.

העסקה ישירה עכשיו

עוד נאמר בהזמנה: "בגלל שהעובדות הן חלק מהאוניברסיטה, חלק מהקהילה שלנו, ובעבודתן מאפשרות למוסד הזה להתנהל ולנו ללמוד, אנחנו נמשיך להיאבק להעסקה ישירה!".

צוין כי במאבק למען העסקה ישירה של עובדות הניקיון משתתפים תאי הסטודנטים של חד"ש באוניברסיטאות יחד עם פעילות ופעילים בלתי-מפלגתיים וממסגרות אחרות.

מבצע איסוף הנשק בציבור הערבי נכשל

בשבוע הראשון למבצע המשטרתי לאיסוף הנשק בציבור הערבי, שהחל ביום ראשון שעבר (17.11), נאספו כלי נשק בלבד – מתוכם רק תשעה הגיעו מערבים. יצוין כי להערכת המשטרה, בקרב אזרחים ערבים נמצאים לא פחות מ-150 אלף כלי נשק.

בתגובה למבצע אמרה ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש – הרשימה המשותפת): "במבצע איסוף הנשק של המשטרה ב-2017 הוסגרו 3 נשקים בלבד. כולם יודעים איך קוראים למי שחוזר על אותה פעולה פעמיים ומצפה לתוצאה שונה. אני בעד לעשות כל מה שניתן כדי לאסוף את הנשק ולהרחיק אותו מרחובותינו. אבל מבצע האיסוף הוולונטרי של משטרת ישראל הוא בדיחה. עבריינים מסוכנים לא מתנדבים להחזיר את הנשק איתו הם מאיימים על האזרחים ורוצחים אותם, ואזרחים מפוחדים לא יחזירו את הנשק שהם מאמינים שמגן עליהם בזמן שהמשטרה מתרשלת. אני קוראת לכולם להסגיר את הנשק, אבל מבצעים כאלה מקומם כפעילות משלימה להנחתת מכות חזקות על ארגוני הפשע".

המאבק למען העסקה ישירה של עובדות ועובדי הניקיון באוניברסיטאות מתקרב לנקודת הכרעה. אחרי שנות מאבק בקמפוסים ולאחר שאוניברסיטת חיפה עברה להעסקה ישירה לפני כמעט שנה וחצי, החלו לאחרונה ראשי האוניברסיטאות האחרות והנהלותיהן לדון מחדש בשאלת אופי העסקה של עובדות ועובדי הניקיון. בשבועות הקרובים צפויה שאלת העסקה הישירה של עובדים אלה לעלות להחלטה במוסדות קבלת ההחלטות של האוניברסיטאות. השבוע נערכה בקרב חברי הסנאט באוניברסיטה העברית הצבעה בנושא האם להמליץ להנהלה לעבור להעסקה ישירה.

באותו יום קיימו עובדות ניקיון, סטודנטים ומרצים באוניברסיטה העברית, באוניברסיטת תל אביב ובאוניברסיטת בן גוריון הפגנות מקבילות על מנת ללחוץ על הנהלות האוניברסיטאות להכריע בעד העסקה ישירה.

כך נכתב בהזמנה להפגנה שפרסמו הסטודנטים באוניברסיטת תל אביב: "המאבק להעסקה ישירה של עובדות הניקיון מגיע לנקודת הכרעה ואנחנו צריכות את ההתגייסות של כולכן! ידעתן שכ-150 עובדות ניקיון באוניברסיטה מועסקות בידי חברות קבלן? עובדות הניקיון באוניברסיטה הן עובדות קבועות, המגיעות לאוניברסיטה יום ונשארות לעבוד כאן גם כשהקבלנים מתחלפים. לכמה מהעובדות ותק של עשר, חמש עשרה ועשרים שנים באוניברסיטה. אבל הן לא מוכרות כעובדות אוניברסיטה, ובמקום זאת מועסקות באמצעות חברות קבלן מפוקפקות שבאופן שיטתי מפרות את הזכויות שלהן וגונבות מהן. לכ-90 עובדות חסרים אלפי שקלים בקופות הפנסיה כי אחת מחברות הקבלן לא הפרישה להן את תשלומי הפנסיה לקופות ואז פשטה רגל ונעלמה!".

מועדון קולנוע בגדה השמאלית
הקרנת בכורה בישראל:
ואג'ב - אן-מארי ג'אסי
 2017, פלסטין-צרפת (ערבית ואנגלית)
יום שישי, 29 בנובמבר, 17:00
הזמן שנותר - אליה סולימאן
 2009, ישראל (ערבית ועברית)
מוצ"ש, 30 בנובמבר, 20:00
מועדון הגדה השמאלית, אחד העם 70, ת"א

ברית הנוער הקומוניסטי (בנק"י) - סניף תל אביב
מאבקי עובדים של פליטים ומהגרים
 דיון לנוער וצעירים עם הדס פארי
יום רביעי, 4 בדצמבר, 18:00, אחד העם 70, ת"א

חד"ש סטודנטים - אוניברסיטת תל אביב
המאבק להעסקה ישירה - מה הלאה?
 דיון בהשתתפות ח"כ עאידה תומא-סלימאן
יום רביעי, 4 בדצמבר, 18:30, בניין משפטים, אונ' ת"א